

Porto

Till

.....

.....

.....

Porto

Till

.....

.....

.....

Den skällande fågelhunden

-73

Nr 2

1973

HUNDUTSTÄLLNING

SSF/Norra anordnar utställning för
FINSK SPETS och NORRBOTTENSPETS
i **BODEN** den 5 augusti 1973

Anmälningsavgift:

Unghunds- och championklass	35:—
Öppen klass	50:—
Veteranklass	25:—

Anmälan senast den 20 juli, till:

Gustav Rova, Plogvägen 4, 961 00 Boden, tel 0921/120 28, eller
Sigrid Grahn, Box 1030, 940 16 Svensbyn, tel 0911/412 25.

Gällivareutställningen

26 augusti 1973

Domare:

Finsk spets — Perttola Norrbottenspets — Onnerfeldt

Utställningen är en inofficiell landskamp SV—SF beträffande den finska spetsen och den avgörs i klassen "Bäst i rasen".

Anmälningsavgifter:

Unghunds-, champion- och öppen klass	50:—
Veteranklass	25:—

Anmälan senast den 18 aug. till:

Johnny Niva, Lasarettsg. 31 D, 972 00 Gällivare, tel 0970/121 83

Den skällande fågelhunden

ORGAN FÖR SPECIALKLUBBEN
FÖR SKÄLLANDE FÅGELHUNDAR

Nr 2 1973

LEDARE

Den skällande fågelhundens omslag prydes denna gång av en norrbottenspets; det må tilläggas — för första gången!

Men tillfället är inte valt av en slump. Norrbottenspetsen står just nu i centrum för det kynologiska intresset i landet — på väg att bli erkänd/känd utanför den krets, som det senaste årtiondet ägnat sig åt restaureringsarbetet av den "utrotningshotade" rasen.

Gamla tiders hund, som i dag benämns norrbottenspets, var en hund "framavlad" för jaktändamål. En bister ekonomisk verklighet gjorde att endast de dugligaste hundarna var intressanta vid avel. En viss exteriör följde med dugligheten och summan av karde-mumman blev norrbottenspetsen.

Men så försvann användningsområdet för hunden (se Rune Samuelsson artikel). Jaktanlagen och exteriöra kvaliteter skingrades med vinden.

I dag ska hundrasen byggas upp igen. Målsättning: att återskapa norrbottenspetsen.

Rent historisk metod förutsätter att originalet/källan inte får förfalskas.

"Har norrbottenspetsen någon framtid som jakthund?", undrade denna tidnings förra redaktör Bo Pålsson i 1972 års årsbok.

Hans fråga må stå som intäkt för detta nummer som tillägnats norrbottenspetsen och förhoppningsvis bilda diskussionsunderlag vid generalmönstringen av rasen i Gällivare i höst.

BERNT KARLSSON

INNEHÅLL

- Ledare.
- Årsmötesprotokoll.
- Riksutställningen.
- Ordet är fritt.
- Pohjanpystykorva.
- Norrbottenspetsen — dess bakgrund och historia.
- Någonting att ha i bokhyllan.
- Bruksprovprogrammet 1973.

OMSLAGSBILDEN

Norrbottenspetsen S 43979/72 Nalle, en av rasens få bruksprovsmärkerade hundar. Ägare: Åke Andersson, Satter. Foto: Rune Samuelsson, Gällivare.

Redaktör: Bernt Karlsson, Pl 6344, Medle, 931 00 Skellefteå, tel. 0910/701 85.

Redaktionskommitté: Redaktören jämte Bo Pålsson, Tving, tel. 0455/304 30 och Johnny Niva, Gällivare, tel. 0970/121 83.

Ansvarig utgivare: Egon Grubbström, Övertorneå, tel 0927/102 64.

Den skällande fågelhunden utkommer med tre nummer per år inklusive årsbok. Prenumeration ingår i medlemskap i SSF; 35 kr/år.

Protokoll från årsmötet i Umeå den 7 april 1973

PROTOKOLL fört vid årsmöte med
Specialklubben för Skällande Fågelhundar.
Umeå 73-04-07.

§ 1.

Att leda dagens förhandlingar, valdes Stig Onnerfeldt och som sekreterare Egon Grubbström.

§ 2.

Som justeringsmän valdes Inez Wedbring och Kjell Hedman.

§ 3.

Befanns mötet behörigt utlyst genom kallelse i årsboken.

§ 4.

Efter föredragning av styrelseberättelsen, lades denna med godkännande och utan kommentarer till handlingarna. Balansräkning fastställdes och godkändes.

§ 5.

10 min paus för rastning av hundar? (Sätts. anm.).

§ 6.

Beviljades styrelsen full ansvarsfrihet.

§ 7.

Fastställdes oförändrad årsavgift för kommande verksamhetsår.

§ 8.

Val av styrelse. I tur att avgå Åke Andersson och Bo Pålsson. Årsmötet valde enligt valberedningens förslag Åke Andersson (omval) och Bernt Karlsson (nyval). Övriga ledamöters mandattid utgår nästa år.

Val av revisorer. Valde årsmötet enligt valberedningens förslag C Westman (omval) och Staffan Forsslund (omval), med Börje Meijer och I. Löfström som suppleanter.

§ 9.

Beslöt årsmötet att arvodes-, rese- o. traktamentsersättningar bibehålles oförändrade.

§ 10.

Valdes Tore Strandgård, Anna-Lisa Olofsson och Staffan Forsslund till valberedning till nästkommande årsmöte.

§ 11.

Beslöt årsmötet att godta det förslag som presenterats av Rune Samuelsson, med följande ändringar: Tidpunkt för tävlingen — skall stå: Senast 2:a helgen i oktober. Startavgift — ingen avgift anges i bestämmelserna. Precisering av start — skall stå: Med start avses anmälan.

§ 12.

Beslöt årsmötet godta det förslag till domarutbildning, som presenterats av Hans Westerlund, med tillägget att någon form av brevkurs vore önskvärd som komplement.

Att svara för brevkursens utformning utsågs Rune Samuelsson och Staffan Forsslund. Organisationen i övrigt av utbildningen skulle ske genom Hans Westerlund. Kostnadsfördelningen mellan riksklubb och lokalklubbar skulle tillgå så att lokalklubbarna svarar för deltagarnas resor och riksklubben för kost och logi samt material.

Det skriftliga utbildnings- och rekryteringsprogram som finns för Svenska Stövarklubben, borde enligt årsmötets åsikt kunna gälla även för SSF, med undantag av angiven tid för meriterad domare, samt med tillägget att elev bör ha fört hund på jaktprov, för skällande fågelhundar.

§ 13.

Beslöt årsmötet anordna domarkonferens för exteriördomare under 1974.

§ 14.

Rekommenderade årsmötet att tidsskriften ges ut med tre nummer per år. Med första nummer i mars, andra i juli-augusti och tredje i december.

Till redaktionskommitté valdes Bernt Karlsson, redaktör, Jonny Niiva och Bo Pålsson.

§ 15.

Beslöt årsmötet att uppdraga åt SSF/n att anordna 1973 års skallkungstävling. Förslagsvis med Arvidsjaur som plats.

§ 16.

Stig Onnefeldt informerade om älgprovsfrågans handläggning, där det framkom att man tagit kontakt med ett par personer på älghundssidan, med stor erfarenhet av jaktprov med älghundar. Med hjälp av deras råd och egna slutsatser har man beslutat att gå fram på två linjer, dels en framställan till SKK, att varje lokalklubb som arrangerar bruksprov även skall vara skyldig att ta emot andra raser, dels en framställan om att få arrangera egna bruksprov för älghundar.

Rune Samuelsson informerade om den regeländring vid bruksprov för skällande fågelhundar, som antogs vid 1972 års årsmöte och som nu godkänts av SKK. Vid ett sammanträffande med representanter för SKK den 6/4 -73 har den slutgiltiga utformningen av provreglerna fastställts.

§ 17.

Diskuterades championatbestämmelserna, där årsmötet enades om att 2:a pris elitklass på bruksprov bör vara riktmärke för fortsatta diskussioner, vad beträffar bestämmelser för utställningschampionat.

§ 18.

SSF:s hedersmärke i guld tilldelades Staffan Forsslund, för hans självupppoffrande arbete i klubbens tjänst.

§ 19.

Prisutdelning: Skallkungspriset: Ukkos Rippe, K. Rosberg. Tornedalens vpr: Ukkos kennel, R. och R. Samuelsson. Koskinens vpr: Ukkos Rippe, K. Rosberg. Ukkopriset: Kiri, I. och B. Wedbring. Näbspriset: ingen kvalificerad.

§ 20.

Mötet avslutades.

Vid protokollet:
EGON GRUBBSTROM

Justeras:
ANNA-LISA OLOFSSON

Riksutställningen 1973

»En dag i april«

Årets arrangemang hade lagts till Umeå. De yttre förutsättningarna blev inte de bästa. Utställningsmorgonen var grå och dyster och ingav föränningar om "en dag i april". Dessa besannades. Snöflingorna singlarde målmedvetet ner mot utställningsplatsen, dock utan att kunna förhindra spänningen och dess upplösning i och utanför ringarna.

Många hundägare hade rest till Umeå för att delta. "Många" måste dock sättas i relation till begreppet riksutställning, som borde innebära en bred och variationsrik anslutning. Borde, ja, men riksutställningen tenderar att vara klart regionalt betingad och kan inte ges en relevant innebörd. Denna aspekt av riksutställningen anser jag vara av vikt och borde mana till eftertanke.

Utställningen blev som alltid en spännande tilldragelse. Bland de finska spetsarna togs biren av Bill, äg. L. Lind, följd av Concho och Ukkos Penu. Bill tillhörde kanske inte de förhandstippade, men det förringar inte hans insats och person. Även denna gång hade tikarna svårt att hävda sig gentemot hanhundarna. Certet bland dem togs av Ukkos Pandy. Bland norrbottenspetsen blev unghunden Virkku en positiv överraskning. När han väl fick ordning på sina bakbensrörelser, så kunde ingen hindra honom från att erhålla biren. I bis-klassen blev Bill honom övermäktig, men hans insats var vacker trots sin ungdomlighet.

Som domare fungerade Onnerfelt och Sarparanta. De gjorde goda insatser, ävensom funktionärer och övriga berörda.

Till sist, vi får inte glömma utställningens egentliga föremål. De skötte sig bra och var och en har sin särartade tjustring.

J. N.

Ordet är fritt!

MOT EN TYST HÖST?

SSF:s förre ordförande, Uno Lindstedt, hade en dekal på sin bil, där man kunde läsa följande: "I hunt lika a gentleman. Do you?" (Jag jagar som en gentleman. Gör Du?). Tyvärr finns det i vårt land många som skulle kunna byta ut ordet gentleman mot "niding", "vandal" eller liknande, och ordet jagar mot "dödar vilt" eller "skövlar viltstammen".

Några exempel ur högen, (sommiga är hörsägnar, sommiga är verifierade): Under våren 1972 sköts i Gällivaretrakten 70 tjäderhöron av ett och samma gäng. I huvudsak skedde jakten från bil.

I maj 1973 ertappades biljägare i Norrbotten med fem tjäderhöron och en ripa, nyligen skjutna efter en skogsbilväg.

En kronojägare i Norrbotten hittade en morgon fyra dunhögar efter nyss skjutna tjäderfåglar efter en skogsbilväg.

En person hade under vårperioden fyllt en fyrahundraliters frysbox med skogsfågel, som han sedan säljer under hösten.

I Västerbotten har någon monterat frontskydd på bilen för att i hög fart kunna ramma fågel, utan att skada bilen.

Åtskilliga fler exempel kan nämnas, men somliga är nästan otroliga och får stå över. Man kan bara inte förstå att människor så fullständigt kan tappa sans och omdöme. För de flesta i vårt land, men kanske för SSF speciellt, är en så starkt skogsfågelstam som möjligt önskvärd. För vår verksamhet är skogsfågelbeståndets varaktighet ett livsvillkor. Någon annan reaktion än ett fördömande, totalt och villkorslöst, finns knappast för vårt vidkommande.

En fågel som klarat den första sommarens ungdomlighet, höstens jakt, vinterns svält, mård, duvhök, räv och kraftledning, en fågel som just står i begrepp att fortplanta sig och mångdubbla sitt släkte, den fågeln är oersättlig! Trots detta finns det människor som hämningslöst undergräver möjligheterna till ett av alla fågeljägare efterlängtat "kronår", som skoningslöst krossar drömmen om ett nytt trettiital.

SSF kan genom sina medlemmar bidra till kampen mot detta meningslösa dödande, genom att konsekvent beivra sådan verksamhet.

Själv skulle jag föreslå att om så illa vore (vilket jag vägrar tro) att någon av våra medlemmar fälls för sådan jakt, vederbörande utsluts för en tid av tre år och om förseelsen upprepas, för all framtid! I solidaritetens namn skulle regeln gälla hela den organiserade kennelvärlden.

Till Dig som är medlem i SSF vill jag rikta följande uppmaning: gör till Din strävan att i varje fall på något sätt stödja denna kamp, skulle Du av någon anledning inte vilja göra en direkt anmälan, så får Du skicka Dina iakttagelser till mig personligen, varefter jag tar ansvaret.

Moraliskt stöd är också en väsentlig sak i dessa sammanhang, varför jag gärna tar emot brev eller meddelanden på annat sätt som sympati för den aktion, som jag anser befogad.

Kan vi stillatigande se hur vi går mot en tyst höst. Svaret kan bara bli ett. Ett runande och enhälligt — nej! Du är inte ensam i striden mot marodörerna, Du har alla Dina vänner i SSF bakom ryggen, som tveklöst kommer att ställa upp till Din hjälp.

Övertorneå den 22/5 1973.

EGON GRUBBSTRÖM
Sekreterare SSF

KOMMENTAR:

Bra rutet, Egon!

För de flesta viltarter i Sverige är vintern "flaskhalsen" som ska gallra ut de mest lämpade individerna att ombesörja stammens reproduktion. Skogsfågeln som pickar grus på den nyss framtinade skogsbilvägen är en sådan "plusvariant". Den har inte heller utvecklat något beteende som skyddar den mot bilburna fiender. Sitter lugnt kvar och faller i skottet. . .

Klart att sådan "jakt" måste fördömas å det kraftigaste. Instämmer därvidlag helt och fullt i Egons känslomässigt laddade utfall.

Men med anledning av lagskärpningen, som togs av riksdagen den 9 maj, skulle jag ändå vilja redovisa min egen lilla fundering kring detta med olaga/olovlig jakt. Lagrummet har följande lydelse:

"Anträffas å bar gärning någon som olovligen jagar å annans jaktområde må jakt-rättsinnehavaren eller den som äger, innehar eller vårdar marken, så och deras folk, i fall som avses i 30 §, tredje stycket, fråntaga den jagande jaktbytet och eljest taga detta i beslag ävensom beslagtaga vapen, ammunition, annat jaktredskap, hund, motorfordon, annat motordrivet forskaffningsmedel och släpfordon."

Vad håller egentligen på att hända?

Tänker på två intressanta rättsfall jag stött på i mitt arbete.

I det första en person dömd för dråp. Frihetsstraff, vård och tidig permission för gott uppförande.

I det andra: En älgjägare som drog tillbaks en älg som råkade falla ett par meter åt fel håll vid rågången. Frihetsstraff.

Rent praktiskt-juridiskt fick de båda lagöverträdelserna samma påföljd.

Människa — älg...

Fiskaren som står för nära kraftverksdammen riskerar dryga dagsböter och utrustningen om han ertappas. Men vem har egentligen gjort det större brottet: fiskaren eller de som därt älvén? Ibland är kraftverkens egen personal de mest nitiska tjuvfiskejägarna...

Och vem har bestämt att biljägaren gör större skada bland viltet än den som drog fram skogsbilvägen, som kanske spolerade ett par urgamla spelplatser för tjäder?

Vi har i dag en så slapp miljölagstiftning att kalhyggen får göras hur stora som helst. Ja, för att åstadkomma tillräckligt stor kalyta kan man faktiskt få pris av hushållningssällskapet...

Olovlig jakt däremot kan kosta femsiffriga bötesbelopp (om bilen, bössan eller hunden tas i beslag).

Diktaren Nils Ferlin skrev en gång: "Tänk, om världen blott ägde personer med sinne för proportioner."

Det är det proportionella synsättet jag efterlyser också.

Därmed inte sagt att jag vill försvara sådana jaktliga avarter som biljakt etc. Och inom SSF ska vi förstås inte heller avhända oss rätten att agera genom att tiga still.

Därför: slå till — och slå hårt! Men inte bara åt ett håll.

BERNT KARLSSON
Redaktör

**OBS! Bli medlem genom att skicka in 35:— kronor på klubbens postgiro.
Ange på talongen namnet på "värvaren" och medlemskap.**

I finska kennelklubbens tidskrift Koiramme 4/73 skriver Yrjö Rituola om pohjanpystykorva. Artikeln är mycket intressant och uttalar en klar optimism om restaureringen av den urgamla svensk-finska rasen norrbottenspets-pohjanpystykorva. Inventeringen i Finland har hitintills resulterat i ett 40-tal godkända hundar.

RUNE SAMUELSSON

Pohjanpystykorva

AV YRJÖ RITUOLA

Då man vid SKL—FKK:s kennelfullmäktige den 16 december 1972 beslutade att tillvarata det norrbottensmaterial som finns i Finland under namnet pohjanpystykorva, så var inte avsikten, att den i Sverige till liv väckta spetsen, hos oss skulle lanseras som en "ny" ras. Säkert var ändamålet att restaurera den gamla lantrasspetsen tillsammans med Sverige, och att till aveln välja det material som skulle gagna konso-lideringen. Det är knappast fråga om en ny ras och dess utveckling, utan om tillvaratagande av spillrorna av en urgammal spetsstam, där materialet sedan med urval använts i ett framsyftande avelsarbete. Många är medvetna om, att hos oss där bebyggelsen varit gles, utvecklades regionalt likartade spetsstammar, som i långa tider förblev homogena till exteriör och jaktegenskaper. Dessa hundars rykte spred sig långsamt till vida kretsar och var liksom deras ättlingar eftertraktade.

OLIKARTAD FÄRGUTVECKLING

Typmässigt var dessa hundar i allmänhet tämligen homogena, bortsett ifrån färgen. Vid östgränsen från Suojärvi mot Lieksa och till Vita havet och norr om denna linje utvecklades de röda spetsarna. Söder därom var de mörka och svart/vit-brokiga hundarna i majoritet. Till de röda hundarnas grupp tillhörde också de gula (beage), vilka sannolikt fått färgnyansen från samojedhundarna. De brokiga spetsarnas färgteckning kom delvis från de mörkröda björnhundarna. Den karelska björnhundens nuvarande modelfärg representerar ej till 100 % ursprungsfärgen. De vita björnhundarna blev sannolikt sammanblandade med samojedhundar och erhöll därifrån avgränsade färgfält. Men även bland samojedhundar fanns redan ursprungligen helvita individer. Vare sig hos oss eller i Sverige torde norrbottenspetsen ha större släktskap med björnhunden, för i så fall skulle den svarta färgen bli dominerande. Därför vågar jag dra slutsatsen, att den svenska stammen av norrbottenspetsen liksom vår allmogehund (pohjanpystykorva) härstammar från den röda spetsvarianten.

GAMLA "ARVHUNDAR"

Vid över trettio års färder utmed östgränsen, har jag kommit i kontakt med hundratals lantrasspetsar. Dessa hundars storlek var ungefär som den finska spetsens, här-laget något glattare och hårdare, öronen och svansarna med varierande ställning och längd. Uppträdandet tydde på spänst och livaktighet och uppmärksamheten var förstklassig. I hela variationen var spetshundskaraktären typisk. Dessa gamla "arvhundar" härstammar från samma trakter som den finska spetsen och är i grunden av samma stam. Därför finns inga hinder, att man för in den gamla spetsstammen in i förädlingskretsen. Man har att bestämma — som en gång med den finska spetsen — en ändamålsenlig rasutveckling och i så fall kommer restaureringen att löpa väl efter

den utstakade vägen. Vi måste uppmärksamma det material vi har idag och deras konsolidering måste bli huvudmålsättningen. Vi får inte genast från början försöka uppnå stjärnresultat på denna himmel.

Under prövning och med måttfullt och sunt framåtskridande finns alla möjligheter att restaurera denna gamla spets till en konsoliderad ras, som kan kallas för pohjanpystykorva.

Norrbottenspetsen

- dess bakgrund och historia

AV RUNE SAMUELSSON

Intresset för vår officiellt yngsta hundras är stort inom skilda delar av kennelsektorn. Även utanför landets gränser tilltar intresset för rasen. I samarbete med Svenska Kennelklubben (SKK) har Finska Kennelklubben (FKK) beslutat att godkänna en egen stam av rasen under namnet Pohjanpystykorva. I januari i år kallades jag av FKK till Helsingfors för att informera och föreläsa om rasen för företrädare av FKK samt den finska utställningsdomarkåren. Mina intryck blev mycket positiva och det finns anledning tro, att rasen konsolideras tämligen snabbt även där. Inventeringen av rastypiska hundar har kommit igång och sannolikt kommer även vi att få glädje av detta arbete. Rasen där kommer troligen att få samma status som den gråhunden har i Sverige (gråhunden är officiellt en norsk ras).

Då många är intresserade av rasen och dess tillkomst, men även med hänsyn till vad som skrivits i de senaste numren av vår tidskrift och inläggen under "ordet fritt", finns det skäl att teckna en korrekt historisk bakgrund till rasens kynologiska födelse.

BARRSKOGSBÄLTETS HUND

Den moderna kynologin hävdar, att naturhundraserna finns inom deras speciella anpassningsområden. Med andra ord — en hundras finns där den har sitt användningsområde. Trädsköllaren är det asiatisk-europeiska barrskogsbältets hund. Där finns i första hand tjäder, men också ekorren och mården-sobeln. I Sibirien och Ryssland har dessa spetsar det samlande namnet laika. Under den beteckningen inrymmer skilda typer av de inhemska spetsarna. Utan nämnvärda skillnader i typ övergår den karelsk-finska laikan västerut i finsk spets, norrbottenspets och buhund. Det är endast detaljer och färgnyanser som skiljer raserna åt. Ursprunget är identiskt. Det är således ej förbehållet den finska spetsen att ensam göra anspråk på att vara en skällande fågelhundras, även om rasen tidigare specialiserats på jaktformen.

Ända från 1200-talet har jägaren-nybyggaren funnits i den nordligaste delen av landet och lika länge har också trädsköllaren-norrbottenspetsen funnits där. Bortsett från lapphunden, så var rasen till långt in på detta århundrade den enda hundras inom dessa områden. Därför kallades den kort och gott för "hund" (jmf benämningen katt för oss som ej är kattanhängare). Hunden användes vid nästan all jakt, men också som "gårdshund" med uppgift att bl. a. varsko om annalkande "gäster". Jaktligt kom hunden bäst till sin rätt vid jakt efter smärre pälsvilt, som ekorre, hermelin och mård. Ordet trädsköllare är adekvat för användningen och jaksättet. Hunden skällde med förkärlek på vilt, som tagit sin tillflykt eller eljest vistades i träd. Men inget vilt var främmande för den — inte ens björnen.

MINSKAT BEHOV

I slutet av 40-talet sjönk skinnpriserna katastrofalt och tillsammans med de snabbt förändrade levnadsförhållandena fanns ej längre behov av en trädsköllare. Med enstaka få undantag var de hundar som överlevde 50-talet degenererande hundar, som tack vare sin "näpenhet" fått överleva som rena sällskapshundar. Därför var de hundar som påträffades vid inventeringen ofta små, spinkiga och veka. Även i dag kan man hos uppfödare se dessa hundar, som t. o. m. användes i aveln. Det kan ej råda minsta tvekel om, att dessa "sällskapshundar" endast ger en blek aning om den hårdföre norrbottensjägarens jaktkamrat. Det vore ett stort misstag, om man i aveln förbisåg denna realitet.

I seklets början — då den finska spetsen konsoliderades — försökte man även här i Sverige skapa en skällande fågelhundras. Namnet för rasen bestämdes av geografiska skäl till Norrbottens skällande fågelhund. Men ansträngningarna misslyckades och rasen avfördes år 1948, då den ansågs vara utdöd. Men vid den tidpunkten fanns fortfarande minst ett tusental "rastypiska" hundar. Men detta visste man inte om på SKK, för Norrbottens inland var vid den tiden fortfarande ett u-land i kynologisk bemärkelse. Man har velat göra gällande, att misslyckandet berodde på att standarden för rasen stod den finska spetsen alltför nära. Anledningen var den, att man försökte lansera rasen utan några förbindelser eller kontakter med de människor, som ägde rastypiska hundar. Bristen på information medförde att norrbottningen/tornedalingen inte hade någon förståelse för sin egen hundras och ytterst få — om ens någon — visste vad Norrbottens skällande fågelhund var för hund. Språksvårigheterna var också en bidragande orsak.

KALLADES FINNSPETS

Från 40- till 60-talet kallades hunden för finnspets. Man började få en uppfattning om hundarnas rasfördelning och då den egna hunden bäst motsvarade beskrivningen på finsk spets såväl till utseende som till egenskaper, låg det närmast till hands att ge hunden samma rasbenämning. Namnet låg dessutom väl i linje med befolkningens egen kulturhistoria och härstamning. Så sent som 1965 kallade en av länets äldsta veterinärer en sedermera certifikatbelönad norrbottenspets för vit finnspets.

Onnerfelt — som redan tidigare kommit i kontakt med dessa hundar — hamnade i slutet av 50-talet i Pajala. Hans intresse för de små spetsarna väcktes och eftersom han hade stora kynologiska kunskaper och erfarenheter, låg det nära för honom att i hundarna se en "ny" ras födas. Man hade också i det läget kunnat blåsa liv under den avförda rasbeteckningen Norrbottens skällande fågelhund och nöjde sig med en ny rasbeskrivning. Det var SKK som bestämde namnet norrbottenspets på förslag av A. Rave. Onnerfelt ville hellre ha namnet kalottspets eller nordkalottspets. Svenska Älgghundklubbens skällande fågelhundsektion accepterade det av SKK föreslagna namnet.

INTRESSET VÄCKS!

Det var Onnerfelt som skapade det nya intresset för dessa hundar. Utan hans medverkan och insatser är det ytterst osannolikt att rasen kunnat "återuppväckas". Men ingen kan ensam skapa en livskraftig ny ras, även om det gäller en ras som tidigare varit officiell. Till detta behövs SKK:s godkännande, en specialklubb som vill ta hand om rasen och intresserade rasanhängare, hundägare och uppfödare.

Onnerfelts ambitioner var att få fram typiska rasrepresentanter och att rasen skulle godkännas av SKK. Med bl. a. Blondie och Kurre reste han på olika utställningar, för att visa upp hundarna och skapa förståelse för rasen. Detta tillsammans med artiklar i Hundsport och andra tidskrifter gav den nya rasen god PR och väckte intresse och sympati. Han började uppfödningen av norrbottenspets i början av 60-talet.

Från tidigt 60-tal finns uppfödare som Lars Baltzari i Tarendö (Bifurkationens kennel), Margit Levi i Kalmar (Tjibas kennel) och Waaranperäs i Pajala. E. Waaranperä startade sin uppfödning redan på 50-talet. Det var Onnerfelts agerande som var drivfjädern bakom dessa uppfödare.

UPPHÖJS TILL SKÄLLANDE FÅGELHUND

År 1963 fick de skällande fågelhundarna (finsk spets) en organisatorisk chans, då den skällande fågelhundssektionen under Norrbottens Älghundklubb bildades. Förtjänsten av detta får i första hand tillskrivas Erik Wahlström och Artur Larsson. Även Uno Lindstedts andel var betydande. Sektionsstyrelsens ledamöter var norrbottningar och jag hade förtroendet att verka som sekreterare åren 1964–67. Sektionen upplöstes 1967, då SSF bildades. År 1964 kom norrbottenspetsfrågan i remiss till sektionsstyrelsen, som fick i uppdrag att handlägga frågan för Svenska Älghundklubbens räkning. Ärendet bordlades till följande år. Intresset för norrbottenspetsen inom styrelsen var ljust. År 1966 kunde man dock enas om att rasen tills vidare skulle omhändertas och inlemmas under sektionens verksamhet.

Beslutet var av största betydelse, för därmed hade ett av de viktigaste hindren för rasens återuppståndelse undanröjts.

Man kan så här i efterhand spekulera i varför rassonderingarna mottogs så kyligt i Norrbotten och vilka skälen var att rasen så småningom fick norrbottningarnas välsignelse. De som talade mot norrbottenspetsen, visste att den finska spetsen var en redan specialiserad hund på fågel, vilket däremot norrbottenspetsen inte var. Ekorrakten bedömdes helt riktigt som en svunnen epok och av den anledningen behövdes ingen trädsköllare (ekorrhund). Min uppfattning om motsatsen grundades dels av känslomässiga skäl — då jag redan som liten pojke ägt och jagat med många norrbottenspetsar — och dels såg jag i rasens tillkomst en möjlighet att så småningom bilda en egen specialklubb för de skällande fågelhundarna. Min övertygelse smittade av sig och till slut var man så pass enig inom styrelsen, att rasen fick det stöd den behövde.

SKREV TILL TIDNINGARNA

Samtidigt fick jag i uppdrag av Norrbottens Älghundklubb att som kontaktman svara för de rent organisatoriska intressena kring rasen och att skapa underlag för en inventering av rasen. Man ansåg att den stam som Onnerfelt hade funnit (Pajalastammen), ej var ett tillräckligt underlag för en ras. Den 1 februari 1967 utsändes en av undertecknad författad skrivelse till länets tidningar, jaktorganisationer, skogstjänstemän och övriga, som kunde antas ha vetskap om var sådana hundar fanns. I skrivelsen fanns medtaget av SKK och Onnerfelt utarbetat förslag till rasstandard och frågeformulär. Den utsändes till ca 300 och började med följande upprop:

"Sedan århundraden användes i Norrbotten en liten spets som trädsköllare (på ekorre och fågel). För några årtionden sedan gjordes försök att registrera rasen under namnet Norrbottens skällande fågelhund. Dessa försök blev emellertid misslyckade. Under senare år har jägmästare Onnerfelt lagt ner stort arbete för rasens restaurering under rasbenämningen norrbottenspets. Numera är även Norrbottens Älghundklubb engagerad för rasens uppbyggnad. Det torde också vara en gemensam sak för oss norrbottningar att hjälpa till att få fram denna ras, som så framgångsrikt användes av våra förfäder i många århundraden och som dessutom är 'vår egen ras'.

Dessa småspetsar har oftast gått under namnet 'finsk spets', sannolikt därför att hundarna ursprungligen kommit från grannlandet i öster. De är dock till skillnad från den äkta finska spetsen sällan klarröda. Norrbottenspetsen påträffas nästan överallt i Norrbotten och främst i Tornedalen med angränsande områden."

Skrivelsen slutade med uppmaningen: "Genom denna skrivelse uppmanar NÄK alla, som har en spets motsvarande standardförslaget, att föra hunden på utställning och jaktprov. Därigenom får vi fram hundar, som skall bilda stommen för den 'nya' rasen. Dessa hundar kan bli ytterst värdefulla i den framtida aveln och samtidigt också för ägaren."

ÖVER ALLA FÖRVÄNTNINGAR...

Resultatet blev över alla förväntningar. Tidningarna i Norr- och Västerbotten hade flera utmärkta reportage om hundrasen. Jag fick över hundratalet tips och beskrivningar på vad man ansåg vara rastypiska hundar. Detta var underlaget till SKK:s andra inventering, som gjordes av Onnerfelt och mig våren 1967. Till SKK-utställningen i Öjebyn den 4 juni 1967 anmäldes 36 norrbottenspetsar, vilket än så länge är rekord.

Konkret resulterade uppöppet i att hundar som Snipp i Satter, Boj i Ljusträsk, King i Skröven, Bingo i Malmberget, Pia i Liikavaara, Lahnajärvihundarna och många till "hittades". Kring dessa hundar och det då väckta intresset har den viktigaste aveln uppbyggts, med uppfödare som Åke Andersson i Satter (Nåbsens kennel), Lars Fors i Koskullskulle, Olle Hedberg i Ormsjö, Martin Johansson i Öjebyn, (Öjbyholms kennel), Nanny och Axel Nilsson i Liikavaara, Evald Oja i Lahnajärvi, Bo Pahlsson i Tving, Åke Samuelsson i Lahnajärvi (Åkes kennel), Gustav Sirkka i Malmberget och ytterligare många entiksägare.

De hundar som besiktigades vid inventeringen var av förklarliga skäl mycket varierande till storlek, typ och färg. Man kunde dock i dem skönja spåren av den hund, som en gång var yrkesjägarens ovärderlige medhjälpare under månadslånga jaktresor i snö och kyla. Min vision om den hunden har klarnat, då jag studerat dessa nutida "naturhundar". Den bilden har jag försökt utmåla i den nya rasstandardens kommentarerna. Hunden som beskrivs där, ger löften om en morgondagens norrbottenspets, som inte behöver stå efter sina förfäder i snabbhet och uthållighet, mod eller jaktförmåga.

KOMMIT FÖR ATT STANNA

Om förhoppningarna på den "nya" hundrasen åren fram till 1967 var skiftande och meningarna delade, så har utvecklingen med hjälp av hänfödda rasanhängare och ambitiösa uppfödare gått i den riktningen, att ingen idag behöver betvivla, att norrbottenspetsen kommit för att stanna och sannolikt gå en ljusnande framtid till mötes. Inom den framtidsförhoppningen ryms såväl jakthundsanhängarna som de, vilka i norrbottenspetsen ser en trogen, tillgiven och klok kamrat. Onekligen har hunden sedan tidig hedendom — vid sidan av det jaktliga — även haft till uppgift att vara en trogen, vaksam och varnande "gårdshund". Därför torde ingen i dag äga rätten att med pekfinger tillrättvisa dem, som vill att hunden även i fortsättningen skall placeras inom den ram, som dess historia berättigar den till. I annat fall vore rasen ett självändamål för dem som valts till att leda rasutvecklingen och detta är ju ingalunda meningen.

Onnerfelts insatser för rasen har varit banbrytande, men det vore att ge en felaktig bild vid tecknandet av rasens bakgrund och historia, om man förbigick de människor, vars medverkan, intresse och insatser varit av avgörande betydelse för rasens existens och framtid.

OBS! "Ordet är fritt". Tycket Du att något är bra eller dåligt och behöver debatteras, så vill redaktionen höra Din åsikt.

Någonting att ha i bokhyllan?
Välj ut ett pris på sidorna
som följer, tävla - och vinn det!

Bestämmelser för Kennel Nåbsens BCH-pris

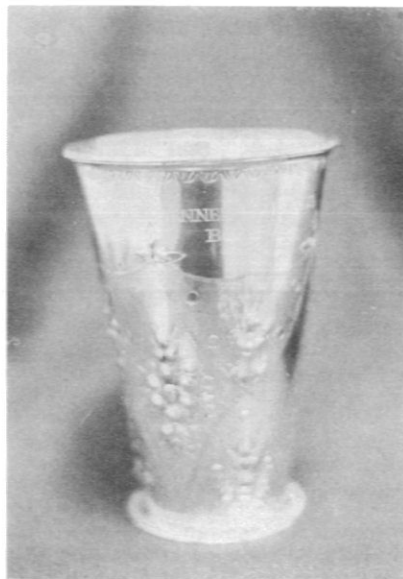
Priset gäller för hundar av rasen norrbottenspets.

Den som önskar tävla om priset har att senast den 31/12 årligen inkomma till SSF med uppgift om erövrade 1:a pris i elitklass under året. Inskriptionen ombesörjes av SSF men bekostas av hundägaren.

Priset tilldelas den hund som först erövrar titeln BCH vid skogsfågelproven.

Om två eller flera hundar samtidigt erhåller titeln, tillfaller priset den som erövrat titeln efter minsta antalet bruksprovsstarter och om antalet bruksprovsstarter är lika tilldelas priset den hund, som har det högsta sammanlagda poängtalet, i sista hand vinner den hund som har de bästa utställningsmeriterna.

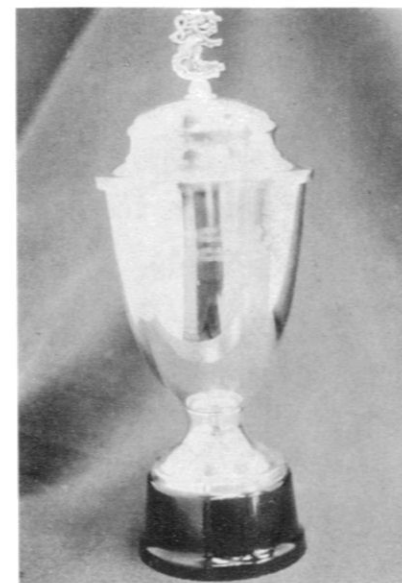
Priset uppvisas, så länge tävlingen pågår, årligen vid SSF:s riksårsmöte.

Bestämmelser för Kennel Nåbsens vandringspris

— INGRID o. ÅKE ANDERSSON —

Priset utdelas årligen vid SSF:s riksårsmöte till den norrbottenspets som uppnått högsta poängsumma enligt nedan.

UTSTÄLLNINGAR:

BIR 1 vid SSF:s Riksutställning	5 poäng
BIR 2 vid SSF:s Riksutställning	3 poäng
BIR 1 eller BIR 2 vid övriga utställningar	2 poäng

BRUKSPROV PÅ SKOGSFÅGEL ELLER ÄLG:

1:a pris elitklass	7 poäng
1:a pris öppen klass	5 poäng
2:a pris elitklass	5 poäng
2:a pris öppen klass	3 poäng
3:e pris elitklass	3 poäng
3:e pris öppen klass	1 poäng

Den som vill tävla om priset skall årligen senast den 31/12 till SSF redovisa uppnådda resultat.

Den som uppnått högsta poängsumman för året behåller priset på ett år, bekostar inskriptionen, samt återställer det till SSF:s riksårsmöte.

Vid lika poängtal vinner den som uppnått mesta poäng på bruksproven, i sista hand vinner den yngsta hunden.

På årsmötet 1976 överlämnas priset för alltid till den som uppnått högsta sammanlagda poängsumman.

Bestämmelser för Ukko Kennels vandringspris »UKKOPRISET»

— RUTH o. RUNE SAMUELSSON —

Priset utdelas årligen vid SSF:s riksårs-
möte till den hund av raserna finsk
spets eller norrbottenspets som upp-
nått högsta poäng enligt nedan:

UTSTÄLLNINGAR

BIS vid SKK eller motsvarande utställning i övriga länder	5 poäng
BIR vid SSF:s eller SPJ:s riksutställning. BIG vid SKK el. motsv. utst.	4 poäng
Int., Nord Ch, BIS öv. utställn. 1:a pris i avelsklass	3 poäng
BIR 1:a eller 2:a i Finland eller championat	2 poäng
BIR 1:a eller 2:a övriga utställning	1 poäng

BRUKSPROV

Nordisk Mästare, Skallkung eller bruksprovschampionat	5 poäng
CACIT	4 poäng
1:a pris elit- eller segrarklass. Landskampsdeltagande	3 poäng
2:a pris elit- eller segrarklass. 1:a pris öppen klass	2 poäng
3:e pris elit- eller segrarklass. 2:a pris öppen klass	1 poäng

OBS! Från samma tävling räknas den högsta poängen. Titlar och liknande räknas för sig, dock från samma tävling endast den högsta.

Priset erövrar för alltid av den hund som vid 1975 års riksårsmöte uppnått högsta sammanlagda poängsumman.

Anmälan om tävlingsresultat skall ske till SSF:s sekreterare före 1/1 årligen. Poäng kan dock tillgodoräknas retroaktivt.

Priset gäller fr. o. m. tävlingsåret 1972 och utdelas första gången 1973.

Den som uppnått högsta poängsumman för året, behåller priset ett år och har att bekosta önskad inskription samt återställa det till SSF:s nästkommande årsmöte.

Bestämmelser för Uno Lindstedts vandringspris »Tornedalens Kennel»

— UNO LINDSTEDT —

Priset utdelas årligen vid SSF:s års-
möte till den som uppnått högsta po-
äng enligt nedan.

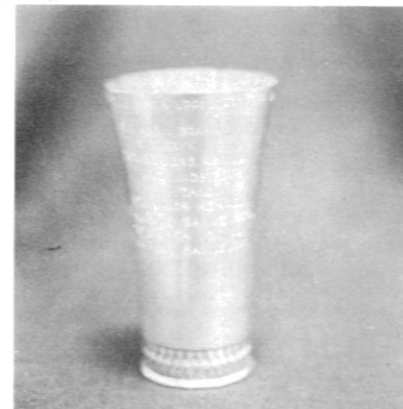
Man äger rätt att delta i tävlingen om
priset med ägda eller uppfödda hundar
av rasen finsk spets.

UTSTÄLLNINGAR:

BIR eller BIR 2 vid SSF:s Riksutställning	3 poäng
BIR eller BIR 2 i Finland	2 poäng
BIR eller BIR 2 i Sverige	1 poäng
BIR eller BIR 2 i övriga länder	1 poäng

BRUKSPROV:

"Skallkung" eller "Nordisk mästare"	5 poäng
CACIT eller landskampsdeltagande	3 poäng
Första pris	2 poäng
Andra pris	1 poäng

Priset erövrar för alltid av den som år
1975 uppnått högsta sammanlagda po-
ängsumman.

Den som vill tävla om priset, har att
årligen före den 1 januari till SSF redo-
visa uppnådda resultat. År 1969 är 1:a
tävlingsåret.

Den som uppnått högsta poängsumman
för året, behåller priset ett år och har
att bekosta önskad inskription samt
återställa det till SSF:s årsmöte under
nästkommande år.

**KENNEL TORNEDEALENS PRIS
TILL BÄSTA UPPFÖDARGRUPP
PÅ RIKSUTSTÄLLNINGEN**

T Koskinens vandringspris

Tilldelas den hund, som under året erhållit den högsta sammanlagda poängsumman, vid bruksprov i Sverige, oavsett antal starter.

Priset erövrar för alltid av den hund som tagit tre inteckningar.

Bestämmelser för Kennel Bifurkationens vandringspris

— LARS BALTZARI —

Priset, en i trä snidad skällande fågelhund i våldsamt skall på tjäder, tilldelas den hund av rasen Norrbottenspets som hösten 1973 vid bruksprov i Sverige på skogsfågel erhållit det högsta poängtalet vid ett provtillfälle.

Resultatet från öppen klass poängsätts enligt följande:

1:a pris ökl	70 poäng
2:a pris ökl	60 poäng
3:e pris ökl	50 poäng

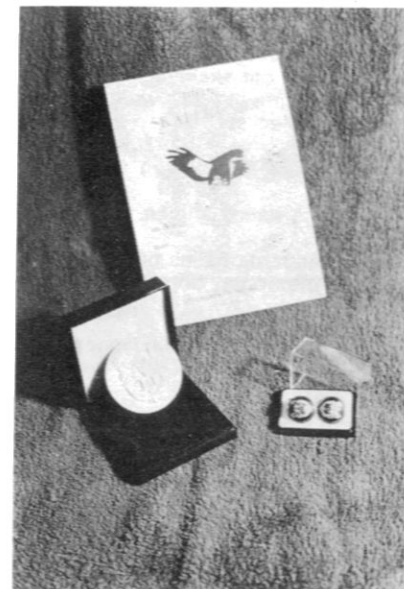
Vid lika poängtal tillfaller priset den hund som tävlat i elitklass, eller i sista hand den yngsta av hundarna i fråga.

SSF:s styrelse utser vinnaren och priset utdelas vid SSF:s årsmöte våren 1974.

Skallkungstävlingen

OBS! NYA REGLER I ÅR!

Ända sedan tävlingens tillkomst år 1967 har det funnits uppenbara svårigheter att få domsluten tillfredsställande enhetliga över hela landet. Detta har skapat underlag till missnöje och irritationer. Man kan konstatera efter fem års tävlingar att kravet om nödvändig enhetlighet är under nuvarande bestämmelser en utopi. Dessutom bidrar de yttre omständigheterna i påfallande grad till att göra tävlingarna turbetonade.

Skallkungstävlingens mål är utan tvekan att årets bästa hund bör utkoras till skallkung (svensk mästare).

Om denna målsättning skall bibehållas och infrias, måste tävlingsbestämmelserna utformas annorlunda.

Efter ingående studier av dels våra egna tävlingar och av samtliga finska tävlingar, får jag föreslå att tävlingarna ändras enligt följande:

BESTÄMMELSER

Bestämmelserna utformas av riksklubbens styrelse i samråd med Jaktmarker och Fiskevatten.

Riksklubbens styrelse ansvarar för tävlingarnas riktiga genomförande. Denna styrelse uppdrager åt den i tur stående lokalavdelningen att arrangera tävlingen.

Skallkungstiteln vinnes av den hund, som vid skallkungstävlingen uppnår högsta poängsumman vid ett av de två starterna (provomgångarna). Vid lika poäng avgör andra provomgången. Om poängen fortfarande är lika, avgör högsta uttagningsresultatet. I sista hand vinner den yngre hunden.

Proven bedömes enligt gällande bruksprovsreglernas elitklass eller motsvarande.

Tävlingarna hålles årligen i tur och ordning mellan de olika lokalklubbarna. Ingen lokalklubb äger rätt att uppdraga till annan att anordna tävlingen. Om lokalklubb ej kan eller vill arrangera tävlingen, går budet till den i tur stående klubben.

TÄVLINGSFORM

Varje lokalklubb äger rätt att genom uttagningstävlingar utse fyra hundar, som har rätt att tävla om skallkungstiteln. Dessutom skall varje lokalklubb utse minst två reserver. Uttagna blir de hundar, som uppnått högsta poängen vid ett av årets två första starter. Med start avses anmälan.

Föregående års skallkung äger rätt att utan kvalificering försvara sin titel.

Tävlingarna hålles årligen från och med 1973 senast andra helgen i oktober månad.

Provomgångarna hålles på lördag och varje hund provas såväl på för- som eftermiddagen. Första start bör ske kl. 07.00 och andra start kl. 13.00.

EKONOMI

Riksklubben tillskjuter till arrangerande klubb kronor femhundra (500:—). För dessa medel svarar arrangörerna bl. a. för domare och ev. funktionärer vid den gemensamma supén.

Varje lokalklubb skall biträda med lika många domare som hundar. Kostnadsfrågan för dessa löses av respektive lokalklubb.

Varje deltagande hundägare betalar deltagaravgift om etthundra kronor (100:—) och svarar helt för sina egna resekostnader samt kost och logi. Deltagandavgiften erlägges till den egna lokalklubben.

Varje lokalklubb äger rätt att svara för sina deltagande hundägars kostnader eller delar av dessa.

ÖVRIGT

Riksklubbens styrelse har att utse provledare till skallkungstävlingen. Anmälan om deltagande hundar lämnas till arrangerande klubb senast måndagen före tävlingshelgen.

Om någon lokalklubb ej vill eller kan delta vid tävlingen, äger de kvalificerade hundarna ändå rätt att delta vid tävlingen, men hundägarna har då att stå för samtliga kostnader som uppstår genom deras deltagande (domarkostnader m. m.). I sådana fall erlägger de ingen deltagaravgift.

Om lokalklubb inte vill eller kan delta med fullt lag, delas vakansplatserna mellan de övriga lokalklubbarna. Arrangörsklubben tar den första vakansplatsen.

De år landskamp hålles, sker landskampsuttagningarna så, att de främst placerade hundarna vid detta års skallkungstävling ingår automatiskt i landslaget, med vinnaren först och därefter i tur och ordning. Över landskampsuttagningarna ansvarar riksklubbens styrelse.

Det åligger arrangörsklubben att anordna utslagsgivande tävlingar. Sålunda bör tjäder förekomma på samtliga provområden. Ansvar över väderleksbetingelser såsom snötäcke m. m. föreligger ej.

»Här har du jobb
åt din jycke...»

Bruksprovsprogram 1973

FÖR SAMTLIGA PROV GÄLLER:

Anmälan skall vara arrangören tillhanda senast kl. 22.00, måndagen före tävlingsdag. Anmälningsavgiften (50:—) insändes samtidigt med anmälan.

SSF Norra lokalklubben

15 och 16 sept. — Arvidsjaur, internationellt

22 sept. — Gällivare/Överkalix

23 sept. — Gällivare/Överkalix

6 okt. — Arvidsjaur

7 okt. — Skallkungstävlingen i Arvidsjaur

13 okt. — Gällivare/Överkalix

14 okt. — Gällivare/Överkalix

Anmälan till:

Arvidsjaurproven — Erik Lindgren, Storg. 57 A, 930 80 Arvidsjaur. Tel. 0960/102 49.

Gällivareproven — Rune Samuelsson, Kvarng. 4, 972 00 Gällivare. Tel. 0970/101 06.

Anmälningsavgiften sändes till: Sigrid Grahn, Box 1030, 940 16 Svensbyn.

SSF Mellersta lokalklubben

8 och 9 sept. — Storuman, Internationellt

22 och 23 sept. — Storuman

29 och 30 sept. — Lycksele, Internationellt

20 okt. — Väddes

21 okt. — Väddes

Anmälan och anmälningsavgift till:

Inez Wedbring, Ringvägen 51, 920 60 Storuman. Tel. 0951/115 36.

SSF Södra lokalklubben

22 sept. — Hällefors
23 sept. — Hällefors
29 sept. — Noppikoski, internationellt
30 sept. — Noppikoski
10 nov. — Sysslebäck
11 nov. — Sysslebäck
24 nov. — Gusum, fasanprov
25 nov. — Öster-Malma, fasanprov

Anmälan och anmälningsavgift till:

Hällefors: Olle Berglund, Rydellväg. 9, 712 00 Hällefors. Tel. 0591/128 28.
Noppikoski: Inge Olsson, Öna 4005, 792 00 Mora. Tel. 0250/121 19.
Sysslebäck: Nils Jonsson, Box 1, 680 60 Sysslebäck. Tel. 0564/101 62.
Gusum och Öster-Malma: Anders Ansell, Rådsv. 121, 141 48 Huddinge. Tel. 08/
71 18 852.

OBS! Hund som tidigare ej startat på bruksprov, och anmäles till något av SSF/södras prov, får tillbaka startavgiften vid starten.

SF 14614/66 Kruununpään Tutka äg Gustav Rova, har även blivit dubbel brukschampion.

SPECIALKLUBBEN FÖR SKÄLLANDE FÄGELHUNDAR

Anmälan till Bruksprov i den

☐ ökl ☒ ekl. Högsta pris på utställning

Är hunden "renren"? Medräknas järpe?

Hundens namn Reg.nr

Ägarens namn

Fullständig adress

Hundens far Reg.nr

Hundens mor Reg.nr

Uppfödarens namn

Fullständig adress

För SSF:s anteckningar

Pris Poäng

SPECIALKLUBBEN FÖR SKÄLLANDE FÄGELHUNDAR

Anmälan till Bruksprov i den

☐ ökl ☐ ekl. Högsta pris på utställning

Är hunden "renren"? Medräknas järpe?

Hundens namn Reg.nr

Ägarens namn

Fullständig adress

Hundens far Reg.nr

Hundens mor Reg.nr

Uppfödarens namn

Fullständig adress

För SSF:s anteckningar

Pris Poäng